Excelența pianistică a Mariei Fotino

(Daniela Caraman Fotea, 11 mai 2009)

Formațiile Radio, simfonicul și studioul s-au format și proliferat sub baghetele marilor personalități muzicale naționale. Pe lângă corifeii pe care instituția i-a integrat propriului efectiv, pe lângă dirijori cu renume (și chiar mai tineri în ale meseriei), ființând în fruntea altor formații artistice din țară, publicului i s-a oferit și ocazia întâlnirilor cu invitați din străinătate. Nu foarte numeroși (nu e momentul explicațiilor), începând cu șefi de orchestră din proximitate – Bulgaria, spațiul rus și sovietic, Cehoslovacia, apoi dirijori care s-au alăturat turneelor – Carlo Zecchi în anii „dezghețului" cultural, nume sonore precum Andre Cluytens, Igor Markevici, Pierro Argento, Pierre Colombo, Michel Plasson, Emil Ceakarov, Roberto Benzi ș.a.

Ideea înnoirii, a extinderii rezervei valorice s-a concentrat însă și asupra atragerii – alături de efectivul instituției a unor **soliști permanenți**, cu statut de angajați. Augmentată benefic în timp.

Evoc astăzi personalitatea unei pianiste pe care generații au admirat-o: MARIA FOTINO, născută în 1912. Provenită dintr-o familie de profesioniști ai muzicii: sora sa, Ecaterina Fotino-Negru a fost de asemenea pianistă; fratele, Ion Fotino, violoncelist. Maria Fotino, un copil supradotat – improviza pe claviatură de la trei ani. La 11, interpreta în public, Concertul KW 488 pentru pian de Mozart, alături de orchestra Conservatorului (pe care l-a absolvit la... 16 ani – ca elevă a Floricăi Musicescu). A studiat la Berlin cu Edwin Fisher în 1933, apoi la Paris, în același timp cu Dinu Lipatti, de care a legat-o o frumoasă prietenie. Potrivit amintirilor ei, consemnate de Florica Gheorghescu, a asistat la concertul de Grieg susținut de Lipatti, pe vremea când marele virtuoz de mai târziu apărea pe scenă în costum de marinar, cu... pantaloni scurți... sala strigându-i entuziasmată „bravo, puștiule...!" Ce minunat spunea ea: „ ...Dinu Lipatti a trecut printre noi, ca un pescăruș cu aripile mari și albe, care se știa condamnat la nemurire...".

Cu George Enescu, Maria Fotino a cunoscut o colaborare aparte; fie ca parteneră în sonate pentru pian și vioară, fie sub bagheta acestuia. Era în 1937. Din 1947 a devenit solista permanentă a formațiilor Radio-ului. Solist concertist până în 1973. A cântat sub bagheta lui Constantin Silvestri, Alfred Alessandrescu, Theodor Rogalski, Kiril Kondrașin, Sergiu Comissiona. Neuitate versiuni ale concertelor pentru pian și orchestră de Schumann, Brahms, Mozart – la majorul, sol majorul – nr. 17, Fantezia pentru cor, pian și orchestră de Beethoven. A interpretat și muzică românească – Klepper, Drăgoi... Nu a promovat un repertoriu extins, dar aparițiile pe podium erau aclamate. Grație Casei Radio a rămas în memoria sunetului printr-un CD care o definește – fără apel, drept mozartiană. S-a stins din viață pe 26 ianuarie 1996, la vârsta de 82 de ani.

Radioul a cultivat tradiția atragerii și soliștilor proprii, embleme ale instituției.